

Discurso di Gobernador 29 di maart 2020 19.00 uur

Digno Pueblo di Aruba,

E ultimo dianan y simannan a resulta di ta manera un capitulo di un pelicula di suspenso. Nunca antes – den tempo di paz – nos libertad di move, di biba un bida normal of haci comercio a wordo limita manera e ultimo simannan. E instruccionnan di Gobierno basa riba conseho di e expertonan local, di nos hermana islanan, di nos Reino, y di instancianan internacional tin como meta pa evita cu e coronavirus ta expande su mes den nos comunidad y bira un peligro eminente pa salubridad publico; e no mag congestiona nos sistema medico y di cuido.

No ta wega tin. E medidanan di precaucion, higiena, distanciamiento social, e ‘toque de queda’, como tambe ‘shelter-in-place’ ta sumamente necesario aworaki. Mi ta compronde cu esaki ta haci un impacto grandi riba nos forma di biba, pero e medidanan aki ta pa evita cu nos ta perde e bataya y cu e coronavirus sigui expande su mes. Nos por wak con na paisnan Europeo nan a hasta yega na e punto unda mester scoge entre bida of morto di un ser humano pa scapa otro; algo cu normalmente ta den man di Dios.

P’ese, e ta deber di nos tur como ciudadano pa tuma e responsabilidad aki cu ta pesa riba nos na serio. Cada un di nos riba e baranca tan stima aki! Nos no mester negligisha e instruccionnan cu nos ta ricibi. Cuidando nos mes, nos ta cuida otronan y te hasta por salba nan bida door di no laga nan wordo contagia.

Dia 18 di maart tabata e dia cu nos mester a canta voz halto cu: grandeza di bo pueblo ta, su gran cordialidad. Awor, nos mester demostra esey cu echo! No ta tempo pa difundi noticia di calumnia, ni pa purba saca probecho di e desesperacion cu por existi, ni tampoco pa crea panico pa metanan dudoso. Un Proverbio ta bisa: “Un bobo no tin delicia den comprendemento, ma solamente den expresion di su mes opinion.” Crisis no ta sinonimo na sembra discordia, ni tampoco na desordo, of crea desunion.

Como isla chikito y dependiente di economianan mundial y nan desaroyo, e pandemia aki a afecta - no solamente nos bida diario, pero tambe - e pilar principal di nos economia cu ta nos turismo. Nos a conoce crisisnan den pasado, manera ciere di LAGO, of e CRISIS FINANCIERO, pero nos situashon actual ta mas grave. Pa hopi famia y comerciante e impacto aki ta sin-precedente, pero tambe dificil pa calcula su consecuencianan riba termino largo. Pero nos no por cay pa e trampa di laga e crisis aki pone cu nos enfoke ta basa riba deseonan egoista; nos no por djis habri porta pa e sentimento negativo cu no ta tene cuenta cu bienestar general.

Nos tin cu corda riba nos grandinan, y no lubida nos muchanan. Resa pa esnan den e prome liña di defensa y esnan cu ta traha den supermercado, botica, y e otro lugarnan di servicio esencial. Nan tambe ta enfrente miedo y incertidumbre, y ta p’ese laga nos muestra nan nos compromiso fraterno. Laga nos tene cuenta cu nan y muestra nan respet.

Nos por a tuma nota con comercio a cambia nan manera di haci negoshi pa sigui brinda servicio na nan clientenan. Pero nos ta wak diferente di nan tambe ta busca e forma pa yuda

esnan cu tin mester. Esaki ta algo di aplaudi. Tambe nos ta wak ehempel di hendenan cu ta brinda ayudo na nan bisiña, esnan mas vulnerable, esnan cu mester di cuida... Otronan ta desplega liderasgo spiritual cu ta consola e alma cu tin mester di guia y sosten di nos Creador. E ta yena mi cu satisfaccion di mira e virtudnan aki ta bin dilanti. E rol di cada un di boso ta indispensable den e momentonan aki pa mantene e fundeshi di nos sociedad. Ta un bon momento pa reflexiona riba con nos por ta un mihor ciudadano y un mihor persona.

E retonan nos dilanti lo ta grandi, y nos mester hala faha mara pa un tempo mas largo cu nos lo a desea. Awor ta tempo pa muestra solidaridad. Personalmente ami a tuma e resolucion: ami ta solidario cu mi pais den crisis! Mi kier pidi boso, como Gobernador di Aruba, pero tambe como ciudadano, pa boso tambe ta solidario cu nos pais den crisis!

Si nos tur haci esaki, un dia nos lo por wak bek atras, riba famianan cu lasonan mas fuerte, un pueblo mas uni, un nacion unda su miembronan sa di pone nan diferencianan un banda pa un causa nacional. Den e dianan di incertidumbre nos dilanti laga cu tur loke nos haci, cu palabra of cu echo, wordo haci door di amor pa nos pais, pasobra e ora lo no tin nada pa kibre! Dios bendishona cada hogar na Aruba.

Nederlandse vertaling

Waardig Volk van Aruba,

De afgelopen dagen en weken lijken net een hoofdstuk uit een spannende film. Nog nooit eerder werd - in vreedstijd - onze vrijheid van beweging, om een normaal leven te leiden of zaken te doen zo beperkt als in deze afgelopen weken. De instructies van de regering op basis van adviezen van lokale experts, van onze zustereilanden, van ons koninkrijk en van internationale instanties hebben als doel te voorkomen dat het coronavirus zich nog verder verspreidt binnen onze gemeenschap en een dreigend gevaar wordt voor de volksgezondheid. Het mag ons gezondheids- en zorgstelsel niet overbelasten.

Het is geen spelletje. De voorzorgsmaatregelen, hygiënemaatregelen, 'social distancing', het uitgaansverbod, alsmede de lock-down zijn nu zeer belangrijk. Ik begrijp dat dit een grote impact heeft op onze manier van leven, maar deze maatregelen zijn er om te voorkomen dat wij het gevecht verliezen en dat dit coronavirus zich verder uitbreidt. Wij hebben kunnen zien hoe men in Europese landen zelfs op het punt is gekomen dat gekozen moet worden tussen leven of dood van een mens om een ander te redden, iets wat normaal gesproken in de handen ligt van de Heer.

Daarom is het de plicht van ons allen als burgers om de verantwoordelijkheid die op onze schouders rust serieus te nemen, wij allen op deze zo geliefde rots! Wij moeten de instructies die wij hebben gekregen niet negeren. Door voor onszelf te zorgen, zorgen wij voor anderen en kunnen wij zelfs hun leven redden door hen niet besmet te laten raken.

18 maart was de dag waarop wij hardop hadden moeten zingen, 'grandeza di bo pueblo ta, su gran cordialidad' (*de grootheid van jouw volk is haar hartelijkheid*). Nu moeten wij laten zien dat dit waar is! Het is niet de tijd om rampberichten te verspreiden of om te proberen voordeel te halen uit de wanhoop die er kan zijn, noch om paniek te zaaien voor twijfelachtige doeleinden. Er is een spreuk die luidt: "Een dwaas is niet geïnteresseerd in inzicht, hij wil alleen zijn eigen mening kwijt". Een crisis is geen synoniem voor het zaaien van tweedracht, noch voor wanorde of het creëren van verdeeldheid.

Als klein eiland dat afhankelijk is van wereldeconomieën en hun ontwikkeling, is deze pandemie van invloed - niet alleen op ons dagelijks leven, maar ook - op de belangrijkste hoeksteen van onze economie, het toerisme. Wij hebben crises meegemaakt in het verleden, zoals de sluiting van LAGO of de FINANCIËLE CRISIS, maar onze huidige situatie is veel ernstiger. Voor veel gezinnen en ondernemers zijn de gevolgen hiervan ongekend, waarbij de gevolgen op lange termijn moeilijk te overzien zijn. Maar wij moeten niet in de valkuil trappen om deze crisis ervoor te laten zorgen dat onze aanpak alleen gebaseerd is op onze egoïstische verlangens; wij moeten niet zomaar de deur openzetten voor negatieve gedachten, waarbij geen rekening wordt gehouden met het algemene welzijn.

Wij moeten denken aan onze ouderen en onze kinderen niet vergeten. Bid voor hen die de eerste verdedigingslinie vormen en voor hen die werken in de supermarkten, apotheken en andere plaatsen van essentiële dienstverlening. Ook zij hebben te maken met angst en onzekerheid; laten wij hen daarom onze broederliefde tonen. Laten wij rekening met hen houden en hen respect tonen.

Wij hebben kunnen zien hoe bedrijven hun manier van zaken doen hebben veranderd om diensten te kunnen blijven leveren aan hun klanten. Maar wij zien ook hoe verschillende bedrijven proberen hen die het nodig hebben te helpen. Dit is iets om toe te juichen. Ook zien wij voorbeelden van mensen die hulp bieden aan hun burens, aan de meest kwetsbaren, aan de zorgbehoevenden... Anderen laten spiritueel leiderschap zien en bieden troost aan de zielen die leiding en steun nodig hebben van onze Schepper. Het doet mij deugd deze goede eigenschappen naar voren te zien komen. U speelt allen een onmisbare rol op dit moment bij het in standhouden van de fundering van onze samenleving. Dit is een goed moment om na te denken over hoe wij betere burgers en betere mensen kunnen zijn.

Wij staan voor grote uitdagingen en wij moeten de broekriem aanhalen voor een veel langere periode dan ons lief is. Nu is de tijd om solidair te zijn. Persoonlijk heb ik besloten solidair te zijn met mijn land tijdens de crisis! Niet alleen als Gouverneur van Aruba, maar ook als burger wil ik u vragen ook solidair te zijn met ons land tijdens de crisis!

Als wij dit allemaal doen, kunnen wij op een dag terugkijken op gezinnen met een hechter band, een meer verenigd volk, een land waarvan de inwoners weten hun geschillen opzij te zetten voor een nationale kwestie. Laten wij tijdens de dagen van onzekerheid die voor ons liggen, alles doen wat binnen ons vermogen ligt, door woorden of daden, uit liefde voor ons land, omdat die liefde door niets verbroken kan worden! Moge God elk huishouden in Aruba zegenen.